

Acció a la catedral - Celebració en el marc del #8M2021

@donesalcemlaveu

www.alcemlaveu.org

Comentari de l'evangeli de Joan, 4: la dona samaritana

Neus Forcano i Aparicio

L'episodi de la dona samaritana de l'evangeli de Joan és una de les perles del Nou Testament.

Aquest text ens mostra la conversa entre Jesús i una dona senzilla, sola, anònima, sense un nom familiar o un patriarca que l'avalí. És una dona del poble, una samaritana, de la regió del nord, influïda i contaminada per les religions paganes; mal vistos pels jueus del sud, que es consideraven més ortodoxos, propers a la tradició i assidus al temple de Jerusalem.

Jesús transgredeix les normes d'honor i de costums en aquest episodi,

perquè no era permès que un home es dirigís a una dona desconeguda en un espai públic;

tampoc no es considerava un comportament sant ni adequat, que un jueu rabí del sud parlés amb pagans del nord;

i menys encara, que un home volgués beure aigua del mateix bol que una dona, considerada impura per causa de la menstruació segons els tabús religiosos.

Malgrat tots aquests impediments, Jesús s'atreveix a transgredir les fronteres ètniques, religioses i de gènere que els separen.

Jesús trenca l'aïllament, la llunyania, i li demana aigua, un gest que està a l'abast de la mà d'aquella dona. Això permet que s'enceti un DIÀLEG.

En la història de la dona samaritana, Jesús convida tothom a ser ell o ella mateixa; i veiem com traspassa aquestes fronteres discriminatòries. Però aquest text no ens parla només de Jesús. No n'és l'únic protagonista.

Aquesta història de la samaritana ens **parla de l'alliberament i l'obertura d'esperit d'una dona. Perquè hi hagi un DIÀLEG, cal una actitud activa d'escolta i d'acollida.**

Fixem-nos en el diàleg i mirem de trobar-hi elements que ens serveixin per avui:

1. **“Com és que vós, que sou jueu, em demaneu de beure a mi, que soc samaritana?”** La dona samaritana respon a Jesús, vol saber, vol entendre.

No se'n va, no abaixa la mirada, no l'esquiva, no s'amaga, no s'avergonyeix, no li té por, no es considera indigna, no es considera menys, no pensa que és inferior, feble o insensata.

Aquesta dona és ben conscient de les restriccions socials i dels tabús religiosos que els separen. I tot i així, amb actitud humil, l'escolta, li parla de tu a tu, en peu d'igualtat, i entén el missatge alliberador de Jesús que li ofereix AIGUA VIVA, aigua que li doni energia, vigor, alegria de ser ella mateixa, capacitat de confiar.

2. Quan Jesús descriu l'AIGUA VIVA en contrast amb l'aigua del pou, diu: **“qui begui de l'aigua que jo li donaré, mai més no tindrà set, sinó que l'aigua que li donaré esdevindrà en ell** -en ell, en ella, és a dir, dins de cadascú de nosaltres, no és quelcom que prové de fora, una llei, la tradició, les creences socials o religioses que m'han ensenyat – sinó que diu que l'aigua esdevindrà dins de cadascuna de nosaltres **una font d'aigua inesgotable.**

Hildegarda de Bingen, una monja medieval alemanya del segle XII, parla de la noció de la VIRIDITAS com a força de vida que Déu ens comunica i que subjau en tot allò que viu. La viriditas és un esclat. És una força dinàmica que ens duu al moviment d'abundància, de sorpresa contínua, de possibilitat de canvi. D'aquest mot venen els nostres “verd”, verdor, verdura. El verd primaverall és viriditas, símbol de renaixença d'allò que durant l'hivern ha estat erm, fred i amagat sota la terra.

L'acció de la viriditas és el que la dona samaritana experimenta amb les paraules de Jesús.

3. La **teologia feminista** critica que es redueixi aquest text a un ensenyament moral. Sovint queda reduït a un exemple de penediment d'una pecadora sexual només perquè en un moment del diàleg amb Jesús, s'anomenen els cinc marits i ella reconeix que no té compromís i no està ben casada.

Si es fa una interpretació simbòlica més profunda, la samaritana representa qualsevol persona que hagi errat, que no hagi estat fidel a la promesa d'amor de

Déu. La samaritana representa el poble d'Israel despistat, descentrat, entretingut per ritus o divinitats paganes. Es tracta, doncs, d'un text de canvi, de renovació, de conversió personal i comunitària. És un convidat per canviar la manera d'entendre el culte i la creença religiosa: el nou culte ja no té tan a veure amb un espai o lloc concret (ja no és el pou de Jacob, o sigui la tradició; ni és el temple com a lloc sagrat i únic d'adoració de Déu; ni és el clergat ni la institució concreta, el més important...) sinó que el que és important és l'experiència de trobada personal i de comunió amb Jesús que ens retorna la paraula, ens dona una nova identitat i ens obre a un nou sentit d'església.

La dona samaritana, i avui també les dones creients, entenem que reconèixer la bondat, l'amor i el gest de Jesús és fer un camí de creixement personal i espiritual.

És un camí alliberador perquè ens confirma que podem reconèixer-nos dones completes, lliures d'imposicions, restriccions, rols i missions, que se'ns imposen des de fora, sigui des de la institució, des dels models de família i maternitat, des de les normes socials i religioses...i se'ns convida a fer camí de descoberta per saber quins dons tenim i què podem oferir als altres.

En aquesta celebració del 8 de març, convoquem l'esperit de vida que ofereix aquesta AIGUA VIVA per renèixer en veritat:

- perquè totes les dones del món aprenguem a ser lliures,
- perquè totes les dones creients, de les diferents esglésies, comunitats i moviments del món, aprenguem a reconèixer els nostres dons i a fer sentir la nostra veu;
- perquè les dones d'ALCEM LA VEU, i dels moviments feministes, encertem a moure consciències i sapiguem transformar les relacions humanes en relacions d'afecte, de respecte, d'igualtat i de reciprocitat amb tothom; que puguem contribuir al debat ètic i polític per afrontar la violència sexista, la discriminació per raó de sexe, d'identitat o orientació sexual, per denunciar i lluitar contra l'homofòbia, el racisme, la discriminació i els abusos a menors i a dones també dins l'església;
- perquè el do de la saviesa, que és el de saber actuar en el nostre temps i context, ens empenyi a crear xarxes de cura, d'afecte, de coneixement i de celebració joiosa allà on ens trobem.